

KAZUO ISHIGURO OVOGODIŠNJI DOBITNIK NOBELOVE NAGRADE ZA KNJIŽEVNOST

miercuri, 17 ianuarie 2018

Kada je po etkom listopada Švedska akademija objavila ime ovogodišnjeg dobitnika Nobelove nagrade za književnost bilo je prili no iznena enje za književnu scenu.

No, za ovogodišnjeg nobelovca, britanskog pisca Kazuo Ishiguro, podrijetlom iz Japana, Švedska je akademija obrazložila da je rije o autoru koji u svojim “romanima velike emocionalne snage razotkriva praznine u našem prividnom osje aju povezanosti sa svijetom.”

Kazuo Ishiguro, roen je godine 1954. u Nagasakiju (Japan), ali od svoje pete godine živi u Velikoj Britaniji, kada su se njegovi roditelji 1960. godine doselili u Englesku. Diplomirao je na Sveuilištu Kentu 1978. godine. Veliki ljubitelj glazbe Boba Dylana (prošlogodišnjeg dobitnika Nobelove nagrade za književnost) i Leonarda Cohena, u mladosti je po eo pisati pjesme pod utjecajem njihovih tekstova. Ipak umjesto glazbene karijere odabrao je spisateljsku i postao jedan od najpoznatijih suvremenih proznih pisaca engleskog govornog podruja, romanopisac, pisac kratkih priča, scena-rist, kolumnist i pjesnik. U tridesetak godina napisao je osam knjiga proze koje su prevedene na etrdeset svjetskih jezika.

Pro itavši naslov romana Na kraju dana (The Remains of the day) koji je godine 1989. dobio nagradu Booker, i prema kojem je James Ivory 1993. godine snimio istoimeni slavni film sa slavnim glumcima Emmom Thompson i Anthonyjem Hopkinsem u glavnim ulogama, postao mi je jasniji izbor Švedske akademije. Smatram prikladnim ukratko podsjetiti naše itatelje da se radnja ovog romana odvija za vrijeme Drugog svjetskog rata. Na imanju britanskog lorda Darlingtona (J. Fox) radi batler James Stevens (A. Hopkins) koji besprijekorno radi svoj posao. Stevens ponekad izgleda kao savršen kip, odan je svojoj dužnosti i svom poslodavcu, nikad ne pokazuje svoje osje aje i ne izražava svoje osobno mišljenje. Batler Stevens, kojeg je maestralno glumio Anthony Hopkins,oli enje je savršeno obavljenog posla da nam se ini da on i nema ljudske slabosti. Kada se njegov stari otac (P. Vaughn) razboli i s mjesta poslužitelja biva premješten na mjesto ista a, Stevens ne pokazuje suosje anje prema svome starome ocu koji novi posao, nakon desetlje a asnog služenja, smatra ponijenjem. Jedina osoba na imanju koja u Stevensu prepoznaje vidi da je i on ljudsko bi e jest nova doma ica, Miss Kenton (glumica Emma Thompson), koja svoj posao radi skoro jednako besprijekorno kao i Stevens, no ona za razliku od Stevensa ne zaboravlja da je ljudsko bi e koje ima osje aje. Pri u o životu na imanju lorda Darlingtona, za koji Miss Kenton kaže da su bile najljepše godine njezina života, itamo u romanu, odnosno gledamo ekranizaciju, kao njezino prisje anje na prošlost, mnogo godina nakon što se udala i otišla s imanja, odustaju i od ljubavi koja nije bila mogu a. Tek kada ode u mirovinu, batler James Stevens zapitat e se je li dužnost (odnosno njegov posao s kojim se on toliko poistovjetio) zaista bila svrha njegovog života.

Film Na kraju dana bio je nominiran za Oscara za sve glavne kategorije (najbolji film, scenarij, režija, glavna muška i glavna ženska uloga, scenografija, kostimi i glazba). Londonski kritici proglasili su Ivoryja redateljem godine, a A. Hopkinsa glumcem godine, koji je za tu ulogu osvojio još osam nagrada.

Ishigurov roman Nikada me ne ostavljam iz 2005. godine književni kritici proglasili su me u stotinu najboljih romana na engleskom jeziku svih vremena (filmska ekranizacija, Mark Romanek, 2010.) Njegov posljednji roman “The Buried Giant” objavljen je 2015. godine.

Osobno mislim da je uloga koju je A. Hopkins odigrao u ekranizaciji Ishigurovog spomenutog romana Na kraju dana, njegova najbolja uloga i stoga preporušim itateljima da ako i ne proštaju roman onda da barem pogledaju film. Jer roman je jednako savršen kao i njegov glavni lik tako da, pa makar i samo za ovaj roman, njegov je pisac itekako zaslužio najprestižniju književnu nagradu.

Maria Lacchici